

Menneskerettigheder i vores forsyningskæder

Fremskridtsrapport 2023

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	1
Vores ansvar med henblik på menneskerettigheder	3
Vores ansvar med henblik på menneskerettigheder	4
Oversigt over vores forpligtelser med henblik på menneskerettigheder	5
Lidls menneskerettighedsstrategi for forsyningskæder	9
Lidls menneskerettighedsstrategi for forsyningskæder	10
Løbende registrering af resultaterne	11
Løbende registrering af resultaterne	12
Human Rights Impact Assessments (HRIA'er)	13
Sikring af standarder	14
Sikring af standarder	15
Klagemekanismer	16
Udbredelse af fair handel	19
Udbredelse af fair handel	20
Way To Go: På vej til en eksistenssikrende indkomst	21
Way To Go-kakao	23
Way To Go-kaffe	25

Way To Go-cashew 27

Ansporing til forandring 28

Ansporing til forandring 29

Living Wage-bananprojekt 30

Vores **ansvar** med henblik på menneskerettigheder

Vores ansvar med henblik på menneskerettigheder

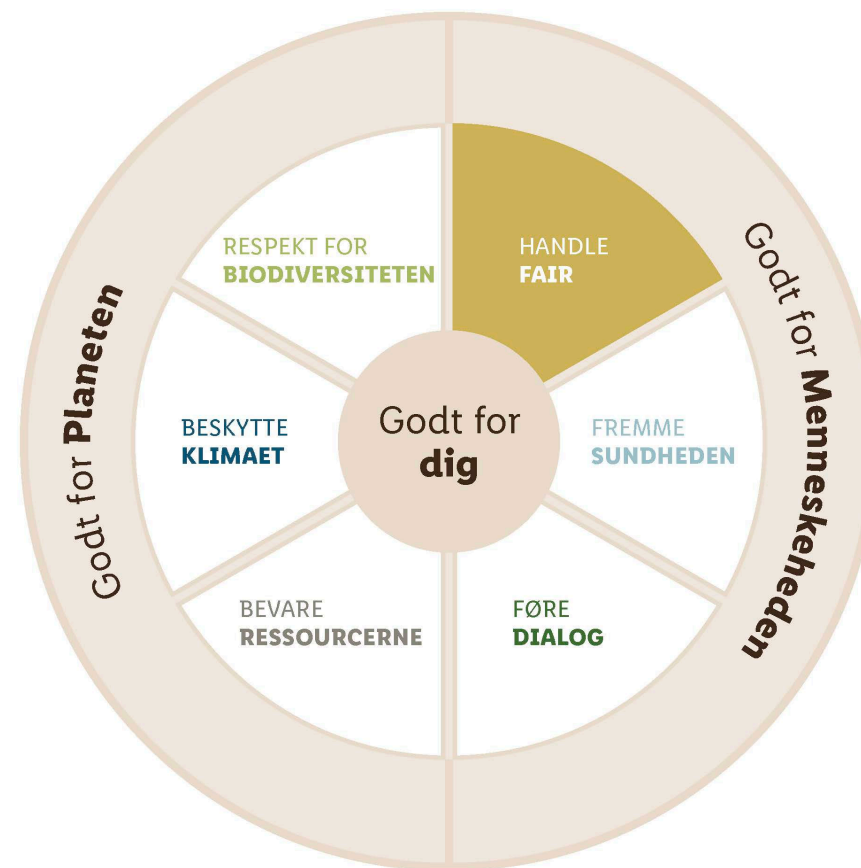
Som dagligvarekæde sælger Lidl fødevarer, non food- og nearfood-produkter, som fremstilles i globale forsyningskæder.

Vi har ansvaret for at sikre de arbejdsretlige regler og menneskeværdige betingelser i hele værdikæden. Gennem et målrettet engagement vil vi sikre forbedringer i vores forsyningskæder. På denne måde efterlever vi et af vores strategiske fokuspunkter: „handle retfærdigt“.

Siden offentliggørelsen af vores indkøbspolitik med henblik på menneskerettigheder i 2021 og en [opdatering](#) i 2022 er vi sammen med vores stakeholdere på vej mod at styrke vores tiltag.

I dette års fremskridtsrapport om menneskerettigheder viser vi en oversigt over vores mål og hvor langt vi er nået. Det er en transparent rapport, der får vores bæredygtighedsmål til at gå op i en højere enhed med vores forretningsmål, og som beskriver progressive tiltag til en forøget værdiskabelse i vores forsyningskæder.

Oversigt over vores forpligtelser med henblik på menneskerettigheder

Nedenstående tabel viser vores forpligtelser i forbindelse med menneskerettigheder. Herved forsøger vi at skabe gennemsigtighed ved at vise, hvor langt vi er i processen inden for de forskellige projekter og initiativer.

	Strategisk søjle	Handlingsfelt	Forpligtelse	Tidsplan	Status
Slut regnskabsår 2021	Sikring af standarder	Tværgående	Give adgang til effektive klagemekanismer i tre forsyningskæder	2021	●●●○
	Ansporing til forandring	Ikke-forskelsbehandling/ligestilling af kønnene	Bestyrke leverandører i at underskrive FN's Verdensfødevareprogrammer	2021	●●●●
	Sikring af standarder	Ikke-forskelsbehandling/ligestilling af kønnene	Videreudvikle Way To Go-projekter gennem tiltag til fremme af kvinders muligheder for arbejde under gode vilkår	2021	●●●●
	Løbende registrering af resultaterne	Eksistenssikrende indkomster og lønninger	Kortlægge de produkter i vores forsyningskæder med de største risici for living wage/living income-forskelle	2021	●●●●
Slut regnskabsår 2022	Sikring af standarder	Tvangsarbejde	Oprette en strategi på tværs af alle lande til bekæmpelse af tvangsarbejde	2022	●●●●
	Sikring af standarder	Tværgående	Implementere en risikoorienteret og skalerbar adgang til sociale audits i forsyningskæder med risikofaktor	2022	●●○○
	Sikring af standarder	Tværgående	Deltage i ILO-scoreprojektet fra producenter i Kina	2022	●○○○
	Løbende registrering af resultaterne	Tværgående	Offentliggøre HRIA (Human Rights Impact Assessment)-handlingsplanen "Bær" (Spanien)	2022	●●●●
	Løbende registrering af resultaterne	Tværgående	Gennemføre HRIA for forsyningskæden "Bananer" (Colombia)	2022	●●●●
	Løbende registrering af resultaterne	Tværgående	Offentliggøre HRIA-handlingsplanen "Bananer"	2022	●●●●
	Løbende registrering af resultaterne	Tværgående	Gennemføre HRIA for forsyningskæden "Forarbejdede tomater" (Italien)	2022	●●●●

Strategisk søjle	Handlingsfelt	Forpligtelse	Tidsplan	Status	
Løbende registrering af resultaterne	Tværgående	Offentliggøre HRIA-handlingsplanen "Forarbejdede tomater" (Italien)	2022	●●●●	
Sikring af standarder	Tværgående	Udvikle en tværgående løsning til forbedring af arbejdsstandarder, der omfatter andet end audits ("Beyond Auditing")	2022	●○○○	
Tilskyndelse til forandring	Ikke-forskelsbehandling/ligestilling af kønnene	Understøtte leverandørerne i forbindelse med fremme ligestilling af kønnene	2022	●●●●	
Sikring af standarder	Ikke-forskelsbehandling/ligestilling af kønnene	Offentliggøre en handlingsplan for ligestilling af kønnene	2022	●●●●	
Sikring af standarder	Arbejdssikkerhed	Styrke kravene til sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen i reviderede retningslinjer til leverandørerne	2022	●●●●	
Slut regnskabsår 2023	Udbredelse af fair handel	Foreningsfrihed	Støtte småproducenter i at organisere sig i kollektiver	2023	●○○○
	Sikring af standarder	Kommunikation	Gøre information om Lidl's menneskerettighedsstrategi tilgængelig for vores forretningspartnere, og oplære dem deri	2023	●●●●
	Sikring af standarder	Tværgående	100 % af vores Tier 1-leverandører i Bangladesh og Cambodja er medlem af ILO Better Work-programmet	2023	●●○○
	Sikring af standarder	Ikke-forskelsbehandling/ligestilling af kønnene	Offentliggøre kønsspecifikke data for tre udvalgte forsyningskæder med høj risikofaktor	2023	●○○○
	Løbende registrering af resultaterne	Ikke-forskelsbehandling/ligestilling af kønnene	Offentliggøre en handlingsplan for reducere kønsbestemte lønforskel i tre forsyningskæder med høj risikofaktor og en årlig rapport	2023	●○○○
	Sikring af standarder	Ikke-forskelsbehandling/ligestilling af kønnene	Støtte forretningspartnere i at implementere retningslinjer om arbejds- og sundhedsbeskyttelse i graviditeten og retningslinjer om barsel	2023	●●●●

Strategisk søjle	Handlingsfelt	Forpligtelse	Tidsplan	Status	
Sikring af standarder	Ikke-forskelsbehandling/ligestilling af kønnene	Offentliggøre en plan mod kønsspecifik vold (i henhold til ILO-konventionen nr. 190)	2023	●○○○	
Sikring af standarder	Eksistenssikrende indkomster og lønninger	Identificere og håndtere produkter, der har høj risiko for løn-/indkomstforskelle	2023	●○○○	
Udbredelse af fair handel	Eksistenssikrende indkomster og lønninger	Gennemføre tre pilotprojekter til reducere af living wage/living income-forskelle i forsyningskæder med høj risikofaktor under særlig hensyntagen til kvinders lønsituation	2023	●●●○	
Slut regnskabsår 2024	Sikring af standarder	Tværgående	Sikre adgang til effektive, kønsorienterede klagemekanismer i forsyningskæder med risikofaktor.	2024	●○○○
Slut regnskabsår 2025	Løbende registrering af resultaterne	Tværgående	Årligt gennemføre og offentliggøre tre HRIA'er (Human Right Impact Assessment).	2025	●●○○
Sikring af standarder	Ikke-forskelsbehandling/ligestilling af kønnene	Sikre adgang til kønsorienterede sundheds-/sikkerhedsmekanismer	2025	●○○○	
Løbende registrering af resultaterne	Kommunikation	Offentliggøre alle forsyningskæder med høj risikofaktor, begyndende med tre forsyningskæder	2025	●○○○	
Sikring af standarder	Børns rettigheder	Implementere et undervisningskoncept i forsyningskæder med høj risikofaktor for at undgå børnearbejde og kompensere for skaderne af børnearbejde	2025	●○○○	
Udbredelse af fair handel	Ikke-forskelsbehandling/ligestilling af kønnene	Støtte kvindeligt ledede producenter	Løbende	●●●●	
Ansporing til forandring	Foreningsfrihed	Føre samtaler med fagforeninger for at identificere udfordringer	Løbende	●●●●	
Sikring af standarder	Tværgående	Sikre, at indkøbspraksis overholdes ud over Tier 1	Løbende	●●●●	
Ansporing til forandring	Tværgående	Aktivt deltage i tre multistakeholder-initiativer	Løbende	●●●●	

Strategisk søjle	Handlingsfelt	Forpligtelse	Tidsplan	Status
Sikring af standarder	Ikke-forskelsbehandling/ligestilling af kønnene	Samarbejde med kvinderektighedsorganisationer	Løbende	●○○○
Tilskyndelse til forandring	Kommunikation	Offentliggøre planlægningen af klagemekanismer	Løbende	●●●○
Tilskyndelse til forandring	Kommunikation	Annoncere fair produkter	Løbende	●●●●
Sikring af standarder	Eksistenssikrende indkomster og lønninger	Forbedre arbejdstagers lønninger (fair betaling) og projektrapporter	Løbende	●●●●
Udbredelse af fair handel	Eksistenssikrende indkomster og lønninger	Implementere ACT-kravene og styrke bevidstheden af foreningsfrihed og kollektive forhandlinger i vores forsyningskæder	Løbende	●●○○
Løbende registrering af resultaterne	Tværgående	Gennemføre regelmæssige hotspot-analyser for at identificere risici med hensyn til menneskerettighederne inden for vores varegrupper	Årligt	●●●●
Tilskyndelse til forandring	Kommunikation	Fremskridtsrapport om vores engagement med hensyn til menneskerettigheder og erfaringer (inklusive klagemekanismer)	Årligt	●●●●
Tilskyndelse til forandring	Kommunikation	Beskrive CSR's ansvarsområder hos Lidl	Årligt	●●●●
Sikring af standarder	Eksistenssikrende indkomster og lønninger	Offentliggøre en handlingsplan om støtte til småproducenter til at opnå eksistenssikrende indkomster samt årlig rapport om vores erfaringer	Årligt	●●●○

Lidl
menneskerettighedsstrategi
for forsyningskæder

Lidls menneskerettighedsstrategi for forsyningskæder

Overblik over Lidls menneskerettighedsstrategi

1 Løbende registrering af resultaterne

Vi undersøger løbende risici og mulighederne for forbedringer lokalt.

2 Sikring af standarder

Vi fremmer overholdelsen af ILO's grundlæggende arbejdstagerrettigheder.

3 Udbredelse af fair handel

Vi støtter op om eksistenssikrende indkomster og lønninger.

4 Ansporing til forandringer

Vi involverer os i udviklingsprogrammer, initiativer og projekter.

Løbende registrering af **resultaterne**

1

Løbende registrering af resultaterne

Det er vores ansvar at implementere foranstaltninger, der reducerer risici i vores egne forretningsaktiviteter. Til det tjekker vi løbende potentielle og faktiske risici ved produktionen af vores varer ved at vi:

- gennemfører risikoanalyser,
- tre gange årligt gennemfører Human Rights Impact Assessments (HRIA'er) for forsyningskæder med høj risikofaktor,
- øger gennemsigtigheden i vores forsyningskæder.

Handlingsfelt	Informationer	Omfang	Status
 Risikoanalyse	Årligt	<ul style="list-style-type: none"> • Alle forsyningskæder • Mål: Identificering af menneskerettigheds- og miljørisici i forsyningskæderne 	Afsluttet
I 2020 og 2022 gennemførte vi seks HRIA'er for at identificere og undgå specifikke menneskerettighedsrisici.			
 HRIA te	Gennemført 2020	<ul style="list-style-type: none"> • Forsyningskæde te i Kenya 	Offentliggjort: Link
 HRIA bær	Gennemført 2020	<ul style="list-style-type: none"> • Forsyningskæde jordbær i Spanien 	Offentliggjort: Link
 HRIA bananer	Gennemført 2021	<ul style="list-style-type: none"> • Forsyningskæde bananer i Colombia 	Offentliggjort: Link
 HRIA tomatkonserves	Gennemført 2021	<ul style="list-style-type: none"> • Forsyningskæde tomater i Italien 	Offentliggjort: Link
 HRIA vin	Gennemført 2022	<ul style="list-style-type: none"> • Forsyningskæde vin i Sydafrika 	Under udarbejdelse
 HRIA rejer	Gennemført 2022	<ul style="list-style-type: none"> • Forsyningskæde rejer i Indien 	Under udarbejdelse
 Handlingsplan bær	Offentliggjort 2022	<ul style="list-style-type: none"> • Sprog: GER, EN, ES • Tiltag: 6 	Offentliggjort: Link
 Handlingsplan bananer	Offentliggjort 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Sprog: EN • Tiltag: 3 	Offentliggjort: Link
 Handlingsplan tomatkonserves	Offentliggjort 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Sprog: EN • Tiltag: 5 	Offentliggjort: Link
 Offentliggørelse af alle Tier 1-fødevareleverandører	Årligt	<ul style="list-style-type: none"> • Food • Mål: Øget gennemsigtighed 	Offentliggjort: Link

Human Rights Impact Assessments (HRIA'er)

Som den første tyske detailkæde har Lidl allerede siden 2020 gennemført [HRIA'er \(Human Rights Impact Assessments\)](#) og offentliggjort dem på de pågældende Lidl-hjemmesider. Indtil videre er der offentliggjort i alt seks HRIA'er.

Ved hjælp af HRIA'er identificerer vi systematisk potentielle og faktiske menneskerettighedsrisici i vores forsyningskæder. HRIA'er er vigtige skridt til at kortlægge konkrete negative følger for menneskerettighederne i forsyningskæden. Vi tager udgangspunkt i anbefalingerne fra HRIA-processen og udvikler en handlingsplan med tidsbestemte tiltag og mål.

Vores HRIA'er er baseret på systemiske tiltag til at identificere og prioritere risici. De giver mulighed for at diskutere følgerne af vores forretningsaktiviteter for menneskerettighederne i forsyningskæder med høj risikofaktor. Dertil hører navnlig også den direkte inddragelse af stakeholdere og rettighedsindehavere.

Sikring af standarder

2

Sikring af standarder

Vi arbejder for tiltag, der skal styrke og overholde ILO's grundlæggende arbejdstagerrettigheder.

Vi støtter klagemekanismer på tværs af brancher, som de tilbydes af Fairtrade, Cotton made in Africa (CmiA), Marine Stewardship Council (MSC), Aquaculture Stewardship Council (ASC) og det tyske Bündnis für nachhaltige Textilien.

Fokusområder:

- Implementering af et koncept for sociale audits
- Adgang til effektive klagemekanismer
- Bæredygtighedskrav til leverandører

Handlingsfelt	Mål	Status
Pilotprojekter til fastlæggelse af krav		
 Pilotprojekt børnerettigheder i hasselnødforsyningskæden i Tyrkiet (sammen med Save the Children)	Styrke børnerettigheder i hasselnødforsyningskæden i Tyrkiet	Afsluttet LINK
 Introduktion af ILO Better Work	Give tekstilarbejderne i Cambodja og Bangladesh kompetencer til at overholde ILO-standarder	Under udarbejdelse
Klagemekanismer		
 BKMS	Give alle aktører i vores forsyningskæder adgang til vores klagemekanismer og give dem sikkerhed for strukturerede processer til at løse problemerne	Under udarbejdelse
 Nuestra Voz klagemekanisme	Omsætte et pilotprojekt til en klagemekanisme inden for bærforsyningskæden i Spanien	Afsluttet
 Grievance Mechanism Amfori	Koordinere introduktionen af Amfori-klagemekanismen □ (Speak for change)	Under udarbejdelse
 Grievance Mechanism ACT	Implementere en klagemekanisme i tekstilforsyningskæden	Under udarbejdelse
 Bangladesh ACCORD	Stille en klagemekanisme til rådighed i tekstilindustrien i Bangladesh	Under udarbejdelse
CSR-krav til leverandører		
 Sustainable Purchasing Policy	Fastlægge sociale og økologiske betingelser i kontrakter med Lidl's samarbejdspartnere	Er i introduktionsfasen

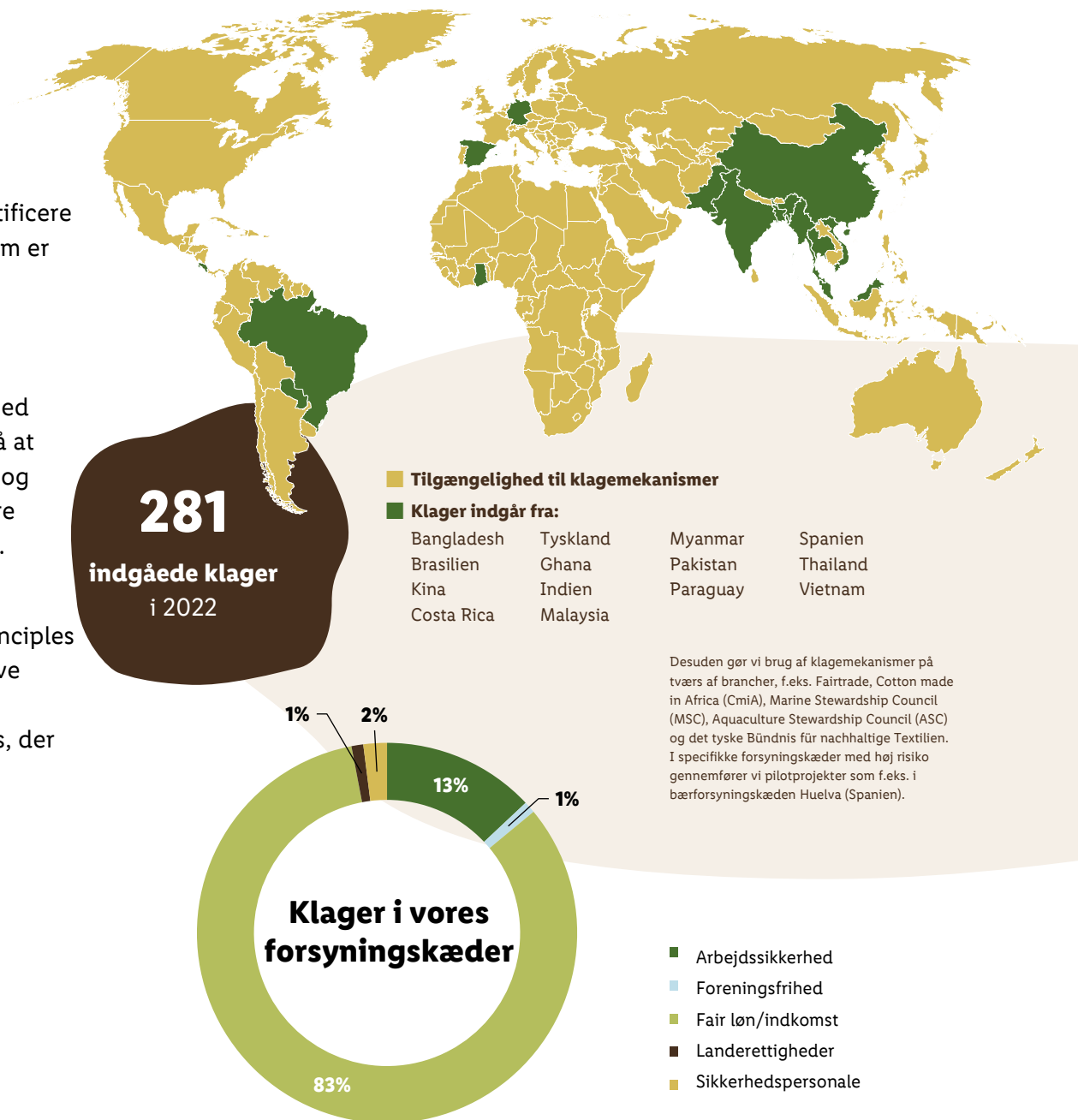

Klagemekanismer

Adgang til effektive klagemekanismer er vigtig for at kunne identificere overtrædelse af menneskerettigheder i vores forsyningskæde, som er en del af [Lidls menneskerettighedsstrategi](#).

At sikre adgang til effektive klagemekanismer er en del af [virksomhedens Code of Conduct](#) som alle samarbejdspartnere opfordres til at overholde, når de indgår partnerskab. Sammen med vores leverandører og andre eksterne stakeholdere arbejder vi på at udvikle og støtte effektive klagemekanismer i vores daglige drift og globale forsyningskæder. Men det kan være en udfordring at sikre adgang til klagemekanismer, navnlig i indirekte forsyningskæder.

Vores klagemekanismer følger FN's vejledende retningslinjer for erhvervsliv og menneskerettigheder (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights, UNGP). Vi anerkender, at effektive klagemekanismer er legitime, frit tilgængelige, juridisk sikrede, gennemsigtige, forståelige og ledsages af en afbalanceret proces, der hviler på udveksling og dialog.

Lidl efterlever sit ansvar og sikrer adgang til effektive klagemekanismer. Til det er vi ikke kun organiseret i multistakeholder-initiativer for at oprette klagemekanismer, der dækker hele branchen, vi har også introduceret en [online-klagemekanisme](#), der er baseret på [BKMS-indberetningssystemet](#) og er tilgængelig i alle forsyningskæder.

Stakeholdere kan indgive klager gennem BKMS og orientere sig om processen og om håndteringen af fortrolige data. De fleste indgivne klager vedrører for sen betaling og overarbejde, hvilket undersøges

grundigt. Hvis vi opdager mange overtrædelser med lignende indhold, ser vi på, om vi kan undgå disse klager ved egnede tiltag eller ved at tilpasse retningslinjerne. Identificerede tiltag testes i pilotprojekter. Hvis de viser sig at være succesfulde optages de i vores Sustainable Purchasing Policy, hvor alle CSR-krav til vores leverandører er beskrevet.

Lidl bygger på succeserne inden for non food og har i øjeblikket fokus på at udvide dette arbejde til forsyningskæderne food, frugt & grønt samt blomster & planter. De første trin er at engagere sig i branchens arbejdsgrupper og implementere pilotprojekter i forsyningskæder med høj risiko. Eksempelvis startede vi i 2021 med at give medarbejderne i tre forsyningskæder med høj risikofaktor adgang til klagemekanismer. Vi bruger erfaringerne fra disse projekter til at give flere aktører i forsyningskæderne adgang til klagemekanismer og dermed anspore til forandringer.

**Eksempel på en compliance case –
sådan gjorde vi, og sådan kompenserede vi for de opståede
skader:**

Vi modtog en klage fra en fagforening om en arbejdstagerstrejke på grund af ubetalte lønninger. I en første screening af de sociale medier så vi, at fabrikken også blev anklaget for andre sager, eksempelvis blev den mistænkt for, at medarbejdere måtte betale for adgang til drikkevand.

I overensstemmelse med vores interne SOP (Standard Operating Procedure) blev fabrikken midlertidig spærret for nye ordrer. Åbne ordrer blev overdraget til andre fabrikker, mens sagen blev undersøgt.

Vi arrangerede audits for at undersøge de anklager, som for manges vedkommende ikke kunne bekræftes. I forbindelse med disse undersøgelser havde vi et tæt samarbejde med vores direkte samarbejdspartner, som støttede fabrikken gennem hele processen. Der blev udarbejdet en handlingsplan for skadesgodtgørelse. Blandt andet blev der oprettet et nyt drikkevandsanlæg for at forbedre kvaliteten af det frit tilgængelige ferskvand.

Efter implementeringen af handlingsplanen interviewede vi arbejdstagerne for at få direkte feedback om forholdene. Resultatet af interviewene viste, at alle problemerne var blevet løst. Vi kunne sende nye ordrer til fabrikken og fortsætte vores samarbejde.

Udbredelse af **fair** **handel**

3

Udbredelse af fair handel

Vi arbejder for eksistenssikrende indkomster og lønninger og for en fair fordeling af værdiskabelsen i vores forsyningskæder.

Vi videreudvikler hele tiden vores projekter for at fremme eksistenssikrende indkomster og lønninger i vores globale forsyningskæder for dermed fortsat at mindske lønforskellene.

Program	Understøtter ...
 Living Wage Banana Project (DE, NL)	... arbejdere i Lidl's bananforsyningskæde mht. eksistenssikrende indkomster
 ACT	... arbejdere i Lidl's tekstilforsyningskæde mht. eksistenssikrende indkomster
 Way To Go	... småproducenter med hensyn til eksistenssikrende indkomster
 Cotton made in Africa	... småproducenter med hensyn til eksistenssikrende indkomster

Hos Lidl Tyskland har man i 2022 f.eks. gjort banansortimentet endnu mere fair. Her har man sammen med leverandører, vores partner Fairtrade og den globale Fairtrade-certificeringsvirksomhed FLOCERT udviklet et system, der skal sikre, at den krævede prispræmie for levelønnen er præcist fastsat, og at referenceprisen for levelønnen betales til plantagerne af Lidl og sine forretningspartnere. I en fire-trins proces analyseres først lønsituationen, referenceprisen for levelønnen bestemmes, dens betaling overvåges tilfældigt op til plantageniveauet, og overleveringen af tillægget til arbejderne overvåges uafhængigt.

Med dette skridt sætter vi endnu en milepæl for fair handel og yder et afgørende bidrag til at sikre, at plantagearbejdere i de producerende lande kan tjene til at sikre et godt liv og skabe gode forhold for deres familier. Vores mål er på ansvarlig vis at støtte retfærdig handel med bananer og at sætte nye langsigtede standarder for banansortimentet i Tyskland med udvalget af 'Living Wage'-bananer.

Way To Go: På vej til en eksistenssikrende indkomst

Way To Go-konceptet er udviklet i et samarbejde mellem Lidl og Fairtrade for langsigtet at forbedre producenteres arbejds- og indkomstsituation. Udgangspunktet for hvert projekt er en behovsanalyse, der gennemføres sammen med producenterne. Udvalgte repræsentanter fra producentorganisationen er med i projektet. Fairtrade, Lidl og repræsentanterne mødes hvert kvartal for at sikre et tæt samarbejde og for at kunne tage gennemtænkte beslutninger for alle de implicerede parter bedst. En årlig rapportering skal sikre, at udviklingen af projektets aktiviteter overvåges.

Way To Go-konceptet er indtil videre implementeret i tre forsyningskæder: Kakao, cashew og kaffe. Lidl planlægger at udvide konceptet til andre forsyningskæder for at opnå en endnu større effekt.

Way To Go-konceptet er baseret på tre søjler:

Højere indkomster

Konceptet giver producenterne en højere indkomst ved at der ud over Fairtrade-minimumspriser og Fairtrade-præmier introduceres en mængdeafhængig differencebetaling, der går hånd i hånd med Lidl's langsigtede forpligtelse til at aftage produkterne. På grundlag af en behovsanalyse og producenternes prioriteringer og deres kooperativer bruges differencebetaling til andre tiltag, som beror på den helhedsorienterede Fairtrade-strategi for eksistenssikrende indkomster. De skal have en langsigtet effekt (f.eks. indkomstdiversificering, effektivitetsforøgelse og omkostningsreduktion gennem regnskabsførelse, produktivitet og kvalitet) og/eller kan helt eller delvis udbetales i kontanter.

Læs mere herom i vores [indkøbspolitik for råstoffer](#).

Kompetence

Uddannelse og videreuddannelse i de gennemprøvede Fairtrade-metoder for at styrke producenterne og deres kooperativer. Afhængigt af den lokale kontekst kan det omfatte landbrugsdrift og effektivitet, økonomisk uddannelse, styrkelse af andelsselskabernes serviceydelser for medlemmerne, menneskerettigheds- og compliance-emner såsom beskyttelse af børn og beskyttelse mod tvangsarbejde, miljøemner og metoder ifm. klimaforandringer samt undervisning i skovlandbrug, handlingsplaner om biologisk mangfoldighed osv. – og det styrker også søjlen for højere indkomster.

Ligestilling af kønnene og styrkelse af kvinder

Det betyder, at kvinders og sårbare gruppers krav og kompetencer prioriteres i alle Way To Go-tiltag. Afhængigt af de lokale forhold udvikles særlige tiltag, der aktivt modvirker årsagerne til ulighed.

Way To Go-kakao

Det første Way To Go-projekt blev startet i september 2019 i samarbejde med kakao-kooperativet Kuapa Kokoo Farmers Union (KKFU), Fairtrade og Rikolto. Projektet havde til formål at forbedre de socioøkonomiske betingelser for Kuapa Kokoo-producenterne i Konongo i Ashantiregionen i Ghana ved at landmændenes indkomster fra kakaoproduktionen og andre indtægtsmuligheder i området blev forbedret.

Vigtige fakta om projektet

- **100 % fysisk sporbar kakao:** fra Kuapa Kokoo Farmers Union (KKFU) – Konongo Society til Way To Go-pladechokolader. Ved øget efterspørgsel oprettes endnu et kooperativ.
- **Præmie til indkomstforbedring:** Ud over Fairtrade-minimumsprisen og Fairtrade-præmien betaler Lidl en ”præmie til indkomstforbedring” (Income Improvement Premium, IIP) for hvert ton råkakao, der købes til Way To Go-chokolade.
- **Styrkelse af modstandskraften:** IIP bruges til at gennemføre aktiviteter i KKFU (og fremover i endnu et kooperativ), og den tilstræber en langsigtet indkomstforbedring til landmændene og henvender sig særligt til kvinder, unge og medlemmer med lille indtægt. En vigtig del af landmændenes indkomstforbedring og styrkelse af deres modstandskraft mod prischok, følgerne af klimaforandringerne eller andre udfordringer ved kakaohøsten er at

Oktober
2019

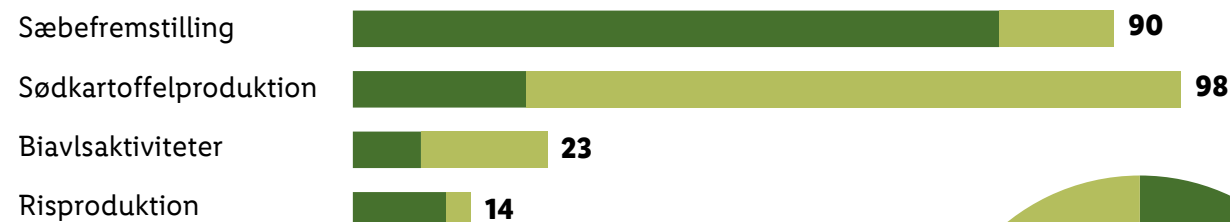
Introduktion af Way
To Go-chokolade

- diversificere deres indtægtskilder, hvilket reducerer deres afhængighed af kakaoen.
- **Ligeværdigt kompagniskab:** Introduktion af regnskabsføring og landsbyens egne spare- og låneforeninger under omhyggelig inddragelse af landmænd af begge køn.
- **Kønorienteret fra start af:** Behovsanalysen blev gennemført inden fastlæggelse af projektaktiviteterne med hjælp fra Konongo Societies bestyrelse (tre mænd og to kvinder). Desuden har en kvindelig ”kønsspecialist” ledsaget processen og været med til at udvikle programmer, der med hensyn til kvindelige landmænds behov tager højde for særlige kønorienterede forhold.

Milepæle siden projektstart

Landmænd af begge køn startede med ...

■ Kvinder
■ Mænd

2.100 landmænd

nyder godt af spray- og beskæringserviceydelser

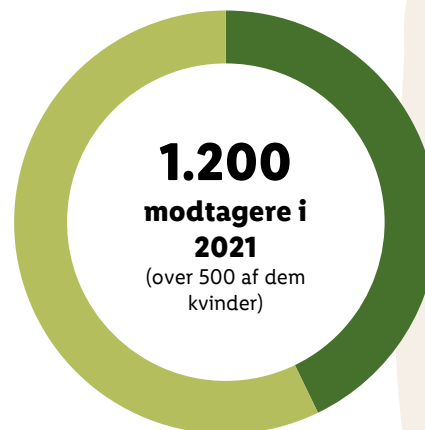
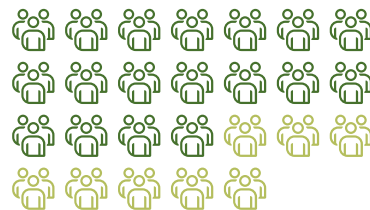
Dataregistrering, -validering og -analyse gennemført for

203 børn mellem 5 og 17 år

fra fem identificerede kommuner med høj risiko for børnearbejde

598 landmænd

deltager i landsbyernes egne spare- og låneforeninger (43% kvinder) med det mål at forbedre adgang til økonomiske midler

18/26 kommuner

med GPS-kortlægning af farmene (1.094 landmænd)

134.921 kakaostiklinge

blev fordelt til **702 landmænd** for at understøtte rehabilitering af gamle og syge kakaoplanter og øge kakaofarmenes produktivitet og effektivitet.

20.630 stiklinge af træer

af diverse hjemmehørende arter blev fordelt til **393 landmænd** for at påbegynde skovrejsning i kakaodyrkningsområderne

Way To Go-kaffe

På grundlag af erfaringerne fra Way To Go-kakaoprojektet udvidede Lidl og Fairtrade konceptet til også at omfatte sine kaffe- (Tyskland, Belgien og Holland) og cashewforsyningskæder (Holland). Way To Go-kaffeprojektet har siden august 2022 været gennemført i samarbejde med kaffekooperativet COMSA i Honduras. Dette projekt har til formål at forbedre de kvindelige kaffepeoducenters indkomster i regionen Marcala i Honduras. Lidl har forpligtet sig til at aftage kaffen fra disse kvindegrupper.

August 2022

Lidl Tyskland, Holland og Belgien sælger Way To Go-kaffe

Vigtige fakta om projektet

- **100 % fysisk sporbar kaffe** fra kaffekooperativet COMSA i Honduras.
- **Præmie til indkomstforbedring:** Direkte udbetaling af præmien til indkomstforbedring (IIP) til landmændene (ud over Fairtrade-minimumsprisen og Fairtrade-præmien, der udbetales til kooperativet).
- **Eksistenssikrende indkomst:** Beregning af referenceprisen for den eksistenssikrende indkomst (Living Income Reference Price; LIRP) for kaffeproduktionen i Honduras (løbende).
- **Styrkelse af modstandskraften:** Projektaktiviteterne omfatter indkomstdiversificering, produktivitetsforøgelse med bedre kaffesorter, forbedrede produktionsmetoder og gennemførelse af kurser om kønsspecifikke udfordringer.
- **Kønorienteret fra start af:** Behovsanalysen blev gennemført inden fastlæggelsen af projektaktiviteterne med støtte fra COMSA-kvindeudvalget.

Milepæle siden projektstart

Fairtrade-kaffen stammer fra kvindelige landmænd fra producentorganisationen COMSA:

57

kvindelige producenter i COMSA's kaffeproduktion

har indtil videre deltaget i projektet med at sælge deres kaffe til Lidl og fået **præmien til indkomstforbedring**

De kvindelige landmænd i COMSA har organiseret sig som gruppe og **intensiveret kommunikationen og den indbyrdes meningsudveksling**

90%

af kvinderne har deltaget i **undervisning i forbedring af dyrkningsdiversiteten** i deres landbrug

41%

af kvinderne startede i 2023 med **produktionen af stiklinger af modstandsdygtige kaffesorter** til dyrkning og fornyelse af markerne

Way To Go-cashew

Way To Go-cashewprojektet blev startet i 2022. Det gennemføres sammen med UWAMI-kooperativet i Tanzania. Formålet med projektet er at forbedre indtægterne for cashewproducenterne.

Vigtige fakta

- **100 % fysisk sporbare cashewnødder** fra UWAMI-kooperativet i Tanzania.
- **Præmie til indkomstforbedring:** Direkte udbetaling af præmien til indkomstforbedring til landmændene (ud over Fairtrade-minimumsprisen og Fairtrade-præmien, der udbetales til kooperativet).
- **Eksistenssikrende indkomst:** [Beregning af referencepris for eksistenssikrende indkomst](#) for cashewproduktionen i Tanzania.
- **Kompetence:** Landmændene undervises i at kunne opfylde de ambitiøse Fairtrade-standards og i sikker brug af pesticider og forberedelse til Fairtrade-certificeringen, f.eks. opførelse af et lager til pesticider og et kontor.

Milepæle siden projektstart:

The Cashew-Kooperativ (UWAMI)

2022 Registrering som landbrugsrelateret markedsføringskooperativ (AMCOS)

Forbedring af cashewhøsten

Forbedring af samhandelsaftaler på vegne af deres medlemmer

30%
Kvinder

400
Medlemmer

Fairtrade Africas undervisning i **Fairtrade-standards** har øget kooperativledelsens og udvalgte landmænds forståelse for Fairtrades standarder og krav.

Undervisning i **brug og forvaltning af præmier:** Det gør det muligt, for UWAMI-ledelsen at demokratisere processen omkring Fairtrade-præmien fra planlægning til implementering og sikre den korrekte og ansvarlige brug af midlerne.

4

Ansporing til
forandring

Ansporing til forandring

Vi involverer os i udviklingsprogrammer, initiativer og projekter i vores forsyningskæder med henblik på også at anspre til forandringer uden for vores virksomhed.

Program	Mål
 GRASP Technical Committee	Forbedre arbejdstagernes sundhed, sikkerhed og velbefindende
 Ethical Trading Initiative (ETI)	Forbedre arbejdsbetingelserne på globalt plan
 Ethical Tea Partnership (ETP)	Skabe en mere fair, bedre og mere bæredygtig te-industri for arbejdstagere, landmænd og miljø
 ACT on living wages	Skabe bedre arbejdsbetingelser for tekstilarbejdere og arbejde for eksistenssikrende lønninger
 Cotton made in Africa	Forbedre levebetingelserne for småproducenterne i bomuldssektoren
 World Banana Forum	MSI fremmer en åben dialog om udfordringerne i banansektoren

Living Wage-bananprojekt

I 2022 startede Lidl Tyskland projektet "Living Wage Banane" og udvidede således sit engagement for eksistenssikrende indkomster ud over Way To Go-programmet. Omstillingen til "Living Wage Banane" gælder for hele Lidls tyske sortiment af bananer, herunder økologiske og konventionelle bananer fra fairtrade samt konventionelle Rainforest Alliance-certificerede bananer. Bananerne kommer fra 119 plantager i Colombia, Ecuador, Den Dominikanske Republik og Guatemala.

For at nå frem til, hvor i forsyningskæden der allerede betales eksistenssikrende lønninger, og hvor det ikke sker, udviklede Lidl sammen med sine leverandører, Fairtrade og den globale Fairtrade-certificeringsvirksomhed FLOCERT et system, der kan kortlægge løndifferencen mellem den udbetalte løn og den eksistenssikrende løn. Lidl bruger IDH's lønmatrix for at dokumentere lønniveauet og sammenligne det med aktuelle eksistenssikrende lønninger i regionen. Desuden auditerer og verificerer FLOCERT resultatet fra IDH's lønmatrix lokalt på plantagerne. Overalt, hvor der endnu ikke betales eksistenssikrende lønninger, beregner Fairtrade et løntillæg for at udligne løndifferencen.

Flere oplysninger om partnerskabet med Fairtrade finder du her: [Link](#)

Kontakt

Lidl Danmark K/S

Carl Blochs Gade 89

8000 Aarhus C

CSR@lidl.dk